

Nämnd

Kommunstyrelsen

§ 238

Dnr KS 332/2017

Nationell transportplan – synpunkter till Regeringen
Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

Att lämna förvaltningens yttrandedel till regeringskansliet- näringsdepartementet.

Information

Ulla Ullstein, Kommunplanerare informerar om den nationella transportplanen 2018-2029. Planen i korthet har delgivits ledamöterna.

Ulla Ullstein redogör för vilka områden i planen som kommunen bör ha synpunkter på samt kring synpunkterna.

Allmänna utskottet förslag till beslut

Lämnas utan förslag till beslut till kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår kommunstyrelsen lämna förvaltningens yttrandedel till regeringskansliet- näringsdepartementet.

Ärendebeskrivning

Trafikverket har lämnat över Förslaget till ny nationell plan för transportsystemet för perioden 2018–2029 till regeringen.

I mars gav regeringen Trafikverket ett direktiv för åtgärdsplaneringen. Det var starten för arbetet med att ta fram ett förslag på en ny nationell plan för transportsystemet för åren 2018-2029.

Förslaget till nationell plan är en trafikslagsövergripande plan som omfattar åtgärder i infrastruktur för väg, järnväg, sjö- och luftfart. Remissförfarandet hanteras av regeringskansliet. Regeringen väntas fatta beslut om den nya planen våren 2018.

Den nationella planen omfattar i huvudsak den statliga infrastrukturen. Transportpolitiken i övrigt innehåller bland annat styrmedel liksom regler och skatter.

Den statliga infrastrukturen samspelar med den regionala och kommunala infrastrukturen samt den privat ägda infrastrukturen. Ansvar för de regionala vägarnas utveckling har regionala planupprättaren i länen och kommunerna ansvarar för den kommunala infrastrukturen

Justerarnas signatur 	Utdragsbestyrkande
---	--------------------

Nämnd

Kommunstyrelsen

Kommunen lämnar remissvar till Regeringskansliet – Näringsdepartementet -senast 30 november 2017.

Kommunen lämnar synpunkter till Landstinget Västernorrland inför remissvar för regionen/ länet senast 31 oktober.

/Förvaltningens förslag till remissvar

**Näringsdepartementet
103 33 Stockholm**

Kommunens remissvar

Kommunens remissvar avseende Förslag till ny nationell plan för transportsystemet 2018-2029 ingår som en del av kommunens allsidiga arbete med infrastruktur och kollektivtrafik.

Sammanfattning

- Kommunen ser positivt på att Förslag till nationell plan för transportsystemet 2018-2019 har karaktär av en plan för hela landet.
- Kommunen välkomnar efter många års påverkansarbete tillsammans med Kramfors kommun och näringslivet de Föreslagna reinvesteringar på Norra Ådalsbanan sträckan Långsele- Västerasby. Reinvesteringen får en ännu större betydelse för skogsnäringen i hela norrland efter miljardinvesteringarna vid SCA Östrand.
- Kommunen saknar reinvesteringar/investeringar för att vidmakthålla järnvägen mellan Forsmo och Hoting en järnvägssträcka av stor vikt för skogsnäringen idag och efter miljardinvestering vid SCA Östrand.
- Kommunen anser att det är oacceptabelt att en del av vägnätet, det lågtrafikerade, enligt planens förslag kommer att få en negativ tillståndsutveckling under senare delen av planperioden. Vägnätet inom den ytstora kommun är omfattande. Boende, besökare och näringsliv är i behov av bättre förutsättningar för person- och godstransporter.
- Kommunen stödjer regionen/länets krav för Nya Ostkustbanan med re utbyggnad av dubbelspår Gävle-Sundsvall-Härnösand. Nya Ostkustbanan ses som en del av Botniska korridoren och binder samman järnvägen i norra och södra Sverige i ett sammanhängande system för godstransporter, halverar restiderna i stråket från Umeå till Stockholm och knyter samman tillväxtregioner i norra Sverige.
- Kommunen stödjer regionen/länets krav för utveckling av Mittstråket ett prioriterat stråk Sverige-Norge

Justerarnas signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen**Kommunens allmänna synpunkter**

Kommunen är mycket stor till ytan. Förutom staden och de fyra tätorterna bor invånarna i en mängd småorter och byar av alla storlekar

Statistiken visar att ca 42% av kommunens invånare bor i staden, ca 20 % i tätort, ca 8 % i småorter och ca 30% utanför både tätorter och småorter

Kommunen ser positivt på att- Förslag till nationell plan för transportsystemet 2018-2019 - har karaktär av en plan för hela landet.

Kommunen ställer sig bakom planens syften att framför allt;

- återställa och utveckla järnvägens funktionalitet
- främja säkra och funktionella vägar och höja säkerheten för oskyddade trafikanter
- främja överflyttningen av godstransporter från väg till järnväg och sjöfart
- bidra till fungerande och hållbara miljöer i städerna och erbjuda en grundläggande standard på landsbygderna
- minska transportsektorns miljöpåverkan utifrån den nationella planens roll
- skapa förutsättningar för att utveckla morgondagens transportsystem

Planen innehåller även skrivningar som ger kommuner med landsbygd förutsättningar och en plats i länet och landet. Planen konstaterar att landsbygden inte en homogen miljö och att en grundläggande tillgänglighet är avgörande för att näringsliv och boende på landsbygderna ska fungera. Planen konstaterar vidare att denna grundläggande tillgänglighet handlar inte bara om fysisk tillgänglighet utan i stor utsträckning om tillgång på varor och tjänster, tillgång till arbetsplatser, offentlig och kommersiell.

Kommunen väljer att lämna särskilda synpunkter inom följande områden:

- Järnväg – reinvesteringar järnväg
- Väg- bärighetsåtgärder, satsning på BK4, lågtrafikerade vägnätet statligt stöd till enskilda vägnätet
- Nya Ostkustbanan, Mittstråket kommunens stöd till övriga delar av länet
- Övrigt; Flyg- Ersättning avseende icke statliga flygplatser, Krisberedskap och Totalförsvaret samt Stadsmiljöavtal

- **Järnväg** Kommunen ser restaurering/reinvesteringen av Ådalsbanan sträckan Långsele-Västerasby (Norr Nyland) som den enskilt viktigaste infrastruktursatsningen.

Sträckan Långsele – Västerasby är viktig ur flera hänseenden. Det ena är att banan skapar redundans genom att länka samman norra stambanan och kustbanan. Det andra är att banan en viktig transportlänk för företag i regionen och Norrland. Utöver detta kommer banan på sikt även att kunna få en regional betydelse för persontransporter mellan inlandet och kusten.

Justerarnas signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

Kommunen delar den genomförda ÅVS Åtgärdsvalsstudiens *målbilder*
 - *övergripande mål* att Stråket ska vara en fullt integrerad länk i det regionala, nationella och transeuropeiska transportsystemet
 - *regionala mål* att Skapa fungerande funktionaliteter i stråket som stärker den regionala attraktionskraften, förbättrar för tillgängligheten och för godstransporterna. De identifierade lösningarna bidrar till ökad konkurrenskraft och en minskning av klimatpåverkan.

Skogsnäringen Bansträckan är av stor betydelse främst för skogsindustrier som Bollstasågen SCA samt Mondi Dynäs. Fortsättningsvis får den en ännu större betydelse för skogsnäringen och regionen samt hela Norrland i och med utbyggnad av SCA Östrand.

SCA satsar 7,8 miljarder kronor i **Östrands massafabrik** i Timrå kommun. Den nya fabriken, som kommer att starta i juni 2018 är en av de största industriinvesteringarna i Sverige genom tiderna och den största i Norrland någonsin. SCA Östrand fördubblar sin produktionskapacitet från 430 000 ton till 900 000 – utbyggbart till 1 milj ton och får den största produktionslinjen för blekt barrsulfatmassa i världen.

Att fabriken fördubblar produktionen av sulfatmassa gör också att behovet av råvara fördubblas. SCA tar hälften av råvaran ur egen skog och köper in resten.

Fullt utbyggd kommer fabriken att förbruka 4,5 miljoner m³f en nivå som nås ungefär 2020. Den ökade råvarumängden kommer att ge ca 5-600 arbetstillfällen i skog och virkestransporter och den ökade hanteringen av färdiga produkter kommer att ge ca 120 arbetstillfällen. Regionen får en massafabrik som kommer att skapa tillväxt och sysselsättning i hela Norrland.

Virkestransporterna kommer att gå på järnväg och väg.

Kommunen uppfattar att SCA ser behov av investeringar på följande sträckor och åtgärder för att industriinvesteringarna fullt ska kunna utnyttjas

Tvärbanan Långsele – Västeraspy- Sundsvall

Tvärbanan Östavall- Bensjö-Sundsvall

Tvärbanan Hoting – Forsmo

Tvärbanan Storuman- Lycksele – Hällnäs

Tvärbanan Krokomban- Sundsvall

Bergåkerstriangeln

Malandstriangeln

Tunadalsspåret

Redundans i systemet

Kommunen tydliggör på detta sätt att även ett vidmakthållande av järnvägssträckan **Forsmo- Hoting** är av stor vikt.

Reinvesteringarna på Ådalsbanan öppnar också för en framtida möjlighet till att **persontrafik på sträckan Långsele –Västeraspy** säkerställs och knyts till de övriga transportslagen buss och flyg. Sollefteå är det enda kommuncentra som saknar

Justerarnas signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsen

persontrafik på järnväg. Reinvesteringen öppnar också för *persontrafik mellan Östersund och Umeå*

Det finns ett behov av *triangelspår* vid Västerasby, en investering som ej nämns i plansammanhanget.

Ådalsbanan är även en viktig länk i samhällets *Krisberedskap* och inför förstärkt arbete med Höjd beredskap.

- **Väg** Inom kommunen finns ett mycket omfattande vägnät. Vägnätet omfattar allt från skogsbilvägar hos skogsägare, enskilda vägar som förvaltas som vägsamfälligheter och vägföreningar samt allmänna vägar av alla slag. Många vägar har idag, enligt kommunen, dålig standard.

Planens ekonomiska ramar för vidmakthållande av vägsystemet ligger på ungefär samma nivå jämfört med tidigare planperiod.

Boende, besökare och verksamma är i behov av bättre förutsättningar för person- och godstransporter. Inte minst persontransporter med bil och buss för arbetspendling skolskjuts, fritidsresor samt sjukresor behöver en bättre kvalitet på basinfrastrukturen. Bristande kvalitet på det allmänna vägnätet försvårar för näringslivets transporter med merkostnader för slitage, längre transportvägar samt svårighet att vid behov av extracapacitet anlita åkerier från andra delar av länet eller landet.

- **Bärighet** För näringslivet och särskilt skogsnäringens tunga transporter utgör bärighetsrestriktioner ett påtagligt hinder.

BK4 Planen satsar på bärighetshöjande åtgärder som kommer främst bidra till en förbättrad kapacitet på de vägar som näringslivet har störst behov av dvs transporter med tungt gods.

Näringslivets transporter, inte minst skogsnäringens, utvecklas mot tyngre och längre ekipage. Det finns idag identifierade stråk som bör uppgraderas så att fordon med 74 ton kan användas. Dessa stråk är för länet identifierade och stöds av näringslivet.

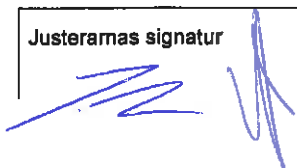
Kommunens synpunkter är att dessa stråk är av stor vikt och att de i snabbare takt bör åtgärdas med målet att alla BK1 vägar ska upplåtas för BK4.

Dessa åtgärder stärker även landsbygdens möjligheter att utvecklas då en betydande del av det vägnät som berörs finns på landsbygden.

BK2, BK3 Åtgärder på dessa vägar för förbättrad bärighet bör dock kunna medges under planperioden trots satsningen på BK4 åtgärder.

- **Ökade transporter** till Östrand. Utbyggnaden av SCA Östrand gör att fabriken fördubblar produktionen av sulfatmassa vilket också gör att behovet av råvara fördubblas. Fullt utbyggd kommer fabriken att förbruka 4,5 miljoner m³f en nivå som nås ungefär 2020. Råvarutransporterna berör både järnväg och väg.

Justerarnas signatur

Utdragsbestyrkande

- Lågtrafikerade vägnätet i planen. Det lågtrafikerade vägnätet kommer att enligt förslag få en negativ tillståndsutveckling under planperioden som blir mer påtaglig under andra halvan av perioden. Det innebär att vägnätets robusthet, komfort och vägkapital påverkas negativt. Enligt Trafikverket kommer man fortfarande att kunna färdas på ett trafiksäkert sätt i skyltad hastighet.

För kommunens del innebär förslaget bla att vägar som redan idag anses ha sämre drift och underhåll ytterligare rikserar att försämras till men för näringsliv, boende, besökare och kollektivtrafik. Kommunen anser att det är helt oacceptabelt att ytstora kommuner med landsbygd kommer att delfinansiera andra åtgärder i den nationella planen via försämrat underhåll på det lågtrafikerade vägnätet.

-Planen anger att en ny klassning av vägtyp är under införande. Vägklass 5 skall vara en vägtyp -Vägar som är viktiga för landsbygden – och utgör en del av mängden lågtrafikerade vägar. Förhoppningsvis ges denna identifierade vägtyp en drift – och underhållsnivå som ger bättre förutsättningar för småorter och landsbygd.

- Statligt stöd till enskilda vägar. Enskilda vägar utgör också en del av vägnätet och är mycket viktiga för både persontransporter (fastboende, fritidshusägare, besökare) samt för näringslivet. Det är av vikt att bidrag till enskilda vägar kvarstår för att vidmakthållande ett väl fungerande transportsystem i hela kommunen.

En bibehållen summa för medfinansiering till Statligt bidrag till drift, underhåll och investeringar av enskilda vägar är av stor vikt för speciellt ytstora landsbygdskommuner. Det finns en kommunal oro för att mindre mer tätortsnära kommuner vill se en minskning av denna summa till fördel för andra satsningar.

-Basinfrastruktur för kollektivtrafik För att kommunen skall kunna utveckla att öka det kollektiva resandet på landsbygd krävs åtgärder i basinfrastrukturen.

- **Flyg- Ersättning avseende icke statliga flygplatser.** Det statliga bolaget Swedavia driver de 10 flygplatser som ingår i det statliga basutbudet. Övriga flygplatser är ickestatliga.

Den nationella planen omfattar den statligamedfinansieringen till icke statliga flygplatser med statligt upphandlad flygtrafik. Det innebär att driftstöd utbetalas till bla kommunala flygplatser som trafikeras av flyglinjer som upphandlas av staten. Trafikverket föreslår att anslaget upphör och i stället flyttas in som egen anslagspost inom anslaget för utveckling av statens infrastruktur.

Kommunens synpunkt är enbart att medlen fortsättningsvis behövs för att upprätthålla flygförbindelser med mindre flygplatser.

- **Krisberedskap och Totalförsvar** Krisberedskap i allmänhet och den förnyade planeringen för höjd beredskap ingår som del i den nationella planen.

Justerarnas signatur

Utdragsbestyrkande

Närvarande

Kommunstyrelsen

Kommunen ser mycket positivt på att krisberedskap och höjd beredskap integreras i allt arbete med infrastruktur, vilket bidrar till totalförsvaret och ger en förstärkning av robustheten i transportinfrastrukturen.

- **Stadsmiljöavtal.** Kommuner och landsting kan söka stöd för att främja hållbara stadsmiljöer. För att nå mål som att skapa städer behövs hållbara strukturer, god tillgänglighet med kollektivtrafik, gång- och cykelvägar samt olika styrmedel.

Enligt Trafikverkets regionala information ges även möjligheter för mindre kommuner och städer. Planens fortsatta stöd för stadsmiljöavtal välkomnas därför av kommunen.

- **Nya Ostkustbanan en del av Botniska korridoren med dubbelspår Gävle-Sundsvall-Härnösand.** Nya Ostkustbanan binder samman järnvägen i norra och södra Sverige i ett sammanhängande system för godstransporter, halverar restiderna i stråket från Umeå till Stockholm och knyter samman tillväxtregioner i norra Sverige.

Nya Ostkustbanan ses som en del i den Botniska korridoren, en viktig gränsöverskridande korridor i det europeiska stomnätet för transporter som kopplar samman Europa med det råvarurika norra Sverige, Norge och Finland där stora exportvärden skapas. De största utmaningarna är brist på tillförlitlighet på grund av brist på kapacitet och mycket långa sträckor med enkelspår utan möjlighet till omledning. Viktiga satsningar för att möta utmaningarna är dubbelspår på Ostkustbanan Gävle-Sundsvall-Härnösand, en ny kustjärnväg Umeå-Luleå, samt trimningsåtgärder i Mittstråket Sundsvall-Trondheim.

Kommunen stödjer regionen/länet i kravet av en snabbare utbyggnad. Den utbyggnadstakt för Nya Ostkustbanan som planen föreslår är otillräcklig.

- **Mittstråket ett prioriterat stråk Sverige-Norge en del av Botniska korridoren**

En annan viktig del av utvecklingen av Botniska korridoren är Mittstråket, med alla fyra transportslagen, mellan Sundsvall och Trondheim. Mittstråket är en viktig passage för godstrafik som ska till och från hamnarna i öst och väst

Kommunen stödjer regionen/länet vad gäller utvecklingsmöjligheter för stråket.

//Slut på remissvar

Beslutsunderlag

Förslag till nationell plan för transportsystemet 2018-2029
Planförslaget i sin helhet med tillhörande underlag kan laddas ner från Trafikverkets hemsida.
<https://www.trafikverket.se/for-dig-i-branschen/Planera-och-utreda/Planer-och-beslutsunderlag/Nationell-planering/nationell-transportplan-2018-2029/>

Justerarnas signatur

Utdragsbestyrkande

Namn:

Kommunstyrelsen

- Inspel om transportinfrastruktur för Västernorrlands län kommunstyrelsen 2016-12-06.
- Synpunkter med anledning av Regeringsbeslut för hållbar kollektivtrafik i landsbygd 2016-03-0.

Skicka till
Näringsdepartementet
Handläggare Ulla Ullstein

Justerarnas signatur

Utdragsbestyrkande